

SKOLEN I YTRE SANDSVÆR

1914—1964

Til Viggo fra Arne Agnes

Skolen i Ytre Sandsvær
1914—1964

Ved
Kjetil Rue

Skolen i Ytre Sandsvør 1914 — 1964.

I bøkene T. O. Gran: Sandsvørs Saga — og Kr. Skolem: Ytre Sandsvør gjennom 100 år 1814 — 1914, er skoleforholdene i Ytre Sandsvør omtalt fram til 1914 og utbruddet av første verdenskrig.

Ved denne tid var klassedelingen slik at Hostveit skole var 5-delt med lærerne Martin Øydvin og Kristi Haugjorden, Kirkekretsen skole 5-delt med lærerne kirkesanger A. M. Omholt og lærerinnen frk. Kari Vetrhus, Komnes skole 4-delt med lærerne kirkesanger N. A. Hagestad og lærerinnen frk. Guro Kvåle, Ruud skole 4-delt med lærerne Aasmund Groven og lærerinnen frk. Marit Gransletten, Surlien krets 2-delt med lærer Gustav Simonsen og Hvittingfoss skole 7-delt med lærerne skolestyrer og kirkesanger M. J. Skrede, lærer Oskar Nordby og lærerinnen frk. Laura Gaasland.

Skolebudsjettet for 1914—1915 var nettoutgift kr. 13.800,—.

Skolebygg.

Den nye Hvittingfoss skole stod ferdig i 1914. Men før den tid hadde der skjedd en del taudraing om priser både for tomt og for bygning. Den 8/7 1912 ble det gjort vedtak om å ekspropriere tomt til Hvittingfoss skole og holde takst. For tomt fra Nordre Foss var prisforlangende kr. 3.000,—. Herredsstyre og skolestyre fant at denne prisen var for høy. Ett år senere ble det, som tidligere anført, bevilget kr. 4.805,— til denne tomt.

Arkitekt Westby fikk 11/10 1912 i oppdrag å tegne og komme med omkostningsoverslag for Hvittingfoss skole med 5 klasserom + 1 lærerleilighet, 1 lærerinnelleilighet og 1 pedelleilighet. Den 7/3 1914 kom søknad fra tilsynsutvalget i Tuft om bevilgning til ny skole beregnet til totalsum kr. 43.000,—. Søknaden ble tilbakesendt med anmodning om å søke byggesummen redusert.

Den 21/3 1914 ble det så vedtatt å bygge Hvittingfoss skole, og til skolebygning med tomt, brønn og vannledning, kloakk, vei, gjerde og uthus var beregningen kr. 46.000,— i alt. Tidligere var det avsatt kr. 11.000,—. Skolestyret foreslo at herredsstyret skulle gi en bevilgning på kr. 35.000,—.

At i 1914 den 7. mars henstilte skolestyret til herredsstyret om å bygge gangbru over Lågen ved Komnes, og skolestyret ville komme med forslag om å bygge ny skole på Bakke.

Det skulle imidlertid gå en del år før det ble videre nybygning av skoler. Virkningene av verdenskrigen 1914—1918 var vel en hovedårsak til dette.

Men så i 1921 den 22. januar ble det i dette herredsstyremøte vedtatt enstemmig å bygge 3 nye skolebygninger — Hostvet — Komnes og Kirkekretsen etter tegninger av arkitekt Næss og en samlet beregnet byggesum kr. 350.000,— heri ikke beregnet utgifter til tomter — uthus og vannledning. Byggetid 5 år.

I forbindelse med den nye skolebygning i Komnes skulle der også bygges gangbru over Lågen ved Ektnes.

Da saken var opptatt til votering og klubba falt og det var enstemmighet, sa ordf. M. P. Grette: «Det gikk fint». —

Hostvet skole ble bygd først, så Komnes og sist Kirkekretsen, og det ble greid i den vedtatte byggetid.

I 1955 ble det vedtatt å forandre kretsens navn fra Kirkekretsen til Efteløt.

Fritt skolemateriell.

I 1912 den 11. oktober ble det gjort vedtak om fritt skolemateriell for skrive, tegne, regne — og håndarbeidsundervisningen, heri ikke medregnet trykte regnehefter. Utgiftene til dette beregnet til kr. 1,35 pr. barn pr. år, og samlet utgift pr. år kr. 700,—.

Året etter, i 1913 den 21. januar, ble helt fritt skolemateriell innført for herredets folkeskoler. Lærebøkene skulle være barnets eiendom, men yngre søsken skulle bruke bøkene etter eldre sålenge bøkene var brukbare. Dette var en god ordning, ikke minst sett fra hygienisk synsstad. I budsjettforslaget for 1913—14 ble det oppført hertil: 550 barn á kr. 2,— kr. 1.100,—.

Fortsettelsesskole — framhaldsskole.

Den 26. august 1915 ble det i skolestyret drøftet spørsmålet om å få igang fortsettelsesskole eller framhaldsskole for bygda. Det ble tenkt på 2 slike skoler á 24 uker, 1 i Efteløt og 1 i Tuft og Komnes. Men videre planlegging ble utsatt. Det kom til å bli en nokså lang utsettelse inntil skolestyremøtet 21. mars 1936, da lærerlaget kom med forslag om at skolestyret tok opp spørsmålet

om framhaldsskole. Det ble valgt en komité til å komme med innstilling, og disse ble valgt: Fru Liv Haug, W. Jansen, Kr. Skolem og O. Mandt.

Den 3. mai 1937 ble det vedtatt å oprette framhaldsskole 1937—38. Det var forutsetningen at den skulle ambulere mellom de kretser som hadde lokaler til det. Skolen kom igang i oktober 1938 med 24 uker undervisning, 16 uker teoretisk og 8 uker praktisk sløyd for guttene og håndarbeide for jentene. Skolen var fra først av frivillig for elevene. I 1961 ble framhaldsskolen utvidet til 36 uker og gjort obligatorisk, og i 1962 utvidet med en A-linje med vesentlige teoretiske fag, og en B-linje med noe mer praktiske fag.

For skoleåret 1963—64 ble klassedelingen fastsatt slik: 2 klasser — 1 på A-linjen med ca. 16. 1 på B-linjen med ca. 29 elever.

Normalplanen 1922.

I 1922 utgav Kirke- og Undervisningsdepartementet Normalplan for Landsfolkeskolen utarbeidet av skoledirektørene og representanter for lærerstanden. En komité ble valgt til på grunnlag av denne plan å komme med forslag til ny skoleplan for Ytre Sandsvær.

Etter samråd foreslo komitéen å ta Normalplanen på prøve 1 år. Det ble vedtatt på skolestyremøte den 9. mai 1923.

Dette kom til å lage ganske store bølger en tid framover. Dagen etter skolestyremøtet var 10. mai med gudstjeneste i Tuft kirke ved sogneprest A. Høyer, og etterpå menighetsmøte til valg på representanter til stiftsmøtet i Kristiania.

Under menighetsmøtet rettet sognepresen sterk kritikk mot vedtaket i skolestyret og mot lærerne i komitéen som alle tre ble nevnt ved navn.

«Laagendalsposten fredag 25. mai 1923.

Ny skoleplan for Ytre Sandsvær. Kristendomsundervisningen.

I anledning av de uttalelser som falt fra sognepresten under menighetsmøtet i Tuft kirke 10. mai, føler undertegnede trang til å komme med følgende redegjørelse og bemerkninger.

Som bekjent har der vært arbeidet med å få en ny skoleplan for Ytre Sandsvær folkeskoler. Dette skulle nå være nokså lett da Kirke- og Undervisningsdepartementet har utgitt en normalplan

(mønsterplan) for landsfolkeskolen. Denne plan er utarbeidet av våre høyeste skoleautoriteter — landets skoledirektører og representanter for lærerstanden. Denne skoleplan har da fra skolehold fått stor anerkjennelse. Men — særlig fra geistlig hold — er den blitt møtt med sterk kritikk for ordningen av kristendomsundervisningen, og vesentlig for normalplanen har satt ned timetallet i dette fag. Kritikken har tildels vært voldsom og full av veldige overdrivelser. Lenge har det vært erkjent at den kristendomsundervisning vi hittil har hatt ikke har ført til målet. Man klager over ungdommens likegyldighet for de religiøse spørsmål. Og det er sant, ungdommen i vår tid føler seg ikke tiltrukket av kristendommen. Hva er grunnen til det? Det kan ikke være bare ungdommens skyld. Flere og flere er kommet til erkjennelse av at det skyldes en feil anlagt kristendomsundervisning i barneskolen — feilaktig både med hensyn til stoffvalg og metoder. Den har ikke vært avpasset etter barnets behov og tilegnelsesevne. Det har blitt en oppterping av det samme stoff i det uendelige, så kristendommen for barna er blitt mekanikk og ikke religion.

Man har lenge arbeidet med å få en forbedring her, og resultatet av dette årelange arbeide fremkommer i normalplanen. I planen for kristendomsundervisningen her er det tatt tilbørlig hensyn til barnets standpunkt. Undervisningen skal bli mer historisk, og det tungt fordøyelige dogmatiske stoff forenkles og innpasses i undervisningen der det naturlig hører hjemme. Bibelhistorie, bibellesning og kirkehistorie blir det vesentlige. Hovedsaken er at fortellingene blir så levende som mulig, slik at de fanger interesse hos barna og virker på deres følelse og vilje. Men skal fortellingen virke slik, må ikke de samme fortellinger behandles om og om igjen. Fordi det dogmatiske stoff er blitt forenklet, og fordi man vil unngå de stadige repetisjoner som sløver interessen hos barna, har normalplanen kunnet sette timetallet ned til 4 timer pr. skoleuke i storskolen og 3 timer i småskolen.

Normalplanen er da også blitt tatt i forsvar av enkelte prester. Prost Anker skriver i «Gula Tidend» og gir denne plan sin varmeste anbefaling. Han forteller at han har mottatt konfirmanter fra skoler med 3 timer ukentlig kristendomsundervisning og skoler med 6 timer. Og hans erfaring er at de første ikke har stått tilbake for de siste — tvertimot.

En komité som skoestyret i Ytre Sandsvær har oppnevnt til å utarbeide ny skoleplan, hadde foreslått for skolestyret å ta normalplanen på prøve ett år, og at timetallet i kristendoms-kunnskap skulle økes i småskolen med 1 time utover normalplanens.

I skolestyremøte 9. mai ble komitéens forslag behandlet. Sogneprest Høyer opptok forslag om å beholde det timetall vi nå har i

kristendomsundervisning — 6 timer pr. skoleuke — men da han ingen støtte fikk, fastholdt han det ikke, men antydte at en ordning med 6 halvtimer pr. uke i småskolen var å foretrekke istedet for 4 hele timer som komitéen hadde foreslått. Dette forslag ble enstemmig vedtatt. Dermed skulle man tro at saken var opp og avgjort.

Men hva skjer? Dagen etter er det menighetsmøte i Tuft kirke til valg på utsendinger til stiftsmøtet i Kristiania. I dette møte tar sognepresten spørsmålet om kristendomsundervisningen opp og retter heftige bebreidelser mot lærerne i plankomitéen. En uttalelse falt slik: Jeg kan forstå at lærerne finner det makeligere å ta barna ut og vise dem hvorledes en bjerk eller furu ser ut istedetfor å «terpe» religion. — Denne uttalelse kan vi ikke forstå på annen måte enn at presten mener det er makelighetshensyn som har bestemt vår opptreden i denne sak. Dette kan vi selvsagt ikke la ubesvart. Vi tilbakeviser på det bestemteste disse insinuasjoner. Vi har krav på å bli trodd når vi sier at det er kun saklige hensyn og interesse for skole og undervisning som har diktert oss vår opptreden. Det gir et trist inntrykk å se dømmesyken gi seg utslag på denne måten. Å være uenig i en sak er et greit og ærlig standpunkt, men å tillegge sine motstandere slette motiver kan ikke forsvares, allermest når man tenker på i hvilken anledning og på hvilket sted uttalelsene falt.

Sogneprestens eiendommelige opptreden er oss aldeles uforståelig, særlig når vi husker på at det vesentlig er han som har ansvaret for at timetallet i kristendoms-kunnskap i småskolen ble satt ned fra 4 hele til 6 halve timer.

Ivar Omholt. Kj. Rue. Kari Vetrhus.»

«Laagendalsposten onsdag 6. juni 1923.

Skitten trafikk.

I Laagendalsposten nr. 59 i år er det en halvkvedet vise fra kirkesanger Omholt, lærer Rue og lærerinne Kari Vetrhus — en vise som er samtidig vitnesbyrd om naivitet og ondskapsfullhet, at jeg bare skal opplyse følgende: Herr lærer Rue var tilstede i menighetsmøtet i Tuft. Vi var ikke fler enn ca. 14 mennesker. Hr. Rue og jeg arbeidet sammen i en plankomité, så han kjenner fra før mitt standpunkt i det spørsmål det gjaldt. Når han hadde noe å utsette på mine uttalelser i menighetsmøtet — hvorfor forlangte han da ikke ordet til protest — eller for å få hindret det han synes å frykte så: mistanken om at lærere kan ta makelighetshensyn ved valg av skoleplan — et spøkelse ved

høylys dag! — Heldigvis står nu hr. Rue sikkerlig alene om sin forståelse av mine uttalelser. — Istedetfor å snakke fra, går han hjem, får fatt i hr. Omholt og Kari Vetrhus, hvem han beretter hvorledes det etter hans fantasi er gått for seg på menighetsmøtet — og får de to til å skrive under noe de ikke på noen måte kan bevise, ti de hverken så eller hørte noe av det som foregikk på menighetsmøtet. De var visstnok en to mil borte fra Tuft. Når de gir det utseende av å ha vært tilstede og således komme med påstande og skjeldsord (cfr. dømmesyk), er trafikken skitten og uærlig. Dobbelt sørgelig er det å se at den slags ikke bare er et enkelt fenomen. — Fornylig bragte Kari Vetrhus inn i skolestyrets møte posen full av svære beskyldninger mot en nyinnflyttet lærer, uten at hun først hadde undersøkt forholdet hos den angrepne. Ved nærmere undersøkelse tar det hele seg anderledes ut, enn K. Vetrhus vil ha det til. Fy! — Jeg tør henstille til Y. Sandsvær skolestyre å gjøre hva gjøres kan for å lufte litt ut innen en del av læreretaten i bygden. — La oss få litt mere sunn, ren åndelig atmosfære! Hvilken løs grunn hr. Omholt og K. Vetrhus har bygget på, forstås når jeg meddeler at hr. Rue nu etterpå ikke tør — på forespørsel — fastholde at han har sitert mine uttalelser korrekt. — Hele deres opptreden er straffbar. Jeg innbringer saken foreløpig for hr. skoledirektøren og Oslo biskop.

Både hr. Rue og Omholt er gitt henstillen om å korrigere sin artikkel, men til ingen nytte. Hr. Omholt mener at hvis jeg kan bevise at det ikke forholder seg som de har fremholdt, skal han tilbakekalle. — Man skal altså kunne slenge ut beskyldninger i fleng mot folk og si: Bare bevis at det ikke er så! Vil det bli levelige kår blant oss på den vis? Man vil nok ikke etter dette undre seg over om jeg tar under nøye overveielse hvorvidt jeg tør sende mitt barn til en skole, hvor lærer eller lærerinne av den slags kaliber doserer.

Efteløt prestegård, 31. mai 1923.

A. Høyer.»

«Laagendalsposten onsdag 13. juni 1923.

Svar på «Skitten trafikk».

Til sogneprest Høyers artikkel skal vi kun bemerke: Lærer Rue fastholder og har alltid fastholdt at det sitat av prestens uttalelse som stod i vår artikkel er riktig. Presten søker i sin artikkel å fremstille seg som den forfulgte uskyldighet og oss som de der uten grunn kaster oss over ham.

Dette er sannelig å stille saken helt på hodet. Presten er den angripende part, og vi har kun forsvart oss.

I menighetsmøtet i Tuft kirke nevnte sognepresten oss tre ved navn, og kritiserte oss fordi vi i det store og hele kunne slutte oss til normalplanens timefordeling. Lenger ute i hans «redegjørelse» i dette menighetsmøte falt så denne uttalelse som vi før har sitert: «Jeg kan forstå at lærerne finner det makeligere å ta barna ut og vise dem hvorledes en bjerk eller furu ser ut, istedenfor å «terpe» religion.» Vi må virkelig spørre: Måtte ikke vi oppfatte dette som en anklage for å ha tatt makelighetshensyn? Kunne det over hodet forstås på annen måte? Var ikke vi så å si nødt til å rykke ut med et forsvar? Det er blitt fortalt at det gikk de vildeste rykter i Tuft etter dette menighetsmøte.

Presten sier at han innbringer saken for skoledirektør og Oslo biskop. Vi anser oss dermed ferdige med denne sak og avventer med stor ro myndighetenes avgjørelse.

Ivar Omholt. Kj. Rue. Kari Vetrhus.»

Et etterspill ble det i et par skolestyremøter.

Den 28. juli 1923. «Sak 34. Forslag fra B. Svensen om at sogneprest Høyer oppfordres til på første skolestyremøte å redegjøre for hva han har ment i sin artikkel av 31. mai d.å. når han henstiller til skolestyret å gjøre hva gjøres kan for å lufte litt ut innen en del av læreretaten i bygden.»

Den 11. sept. 1923. «Sak 38. Utsatt sak fra forrige møte hvori sogneprest Høyer oppfordres til å redegjøre for hva han har ment i sin artikkel av 31. mai når han henstillet til skolestyret å lufte ut blant en del av læreretaten.

Da sogneprest Høyer tross henvendelse fra skolestyret, ikke har kunnet gi noen opplysninger om forhold blant læreretaten hvor en utluftning f.t. er påkrevet, må skolestyret høylyt beklage at nevnte skrivelse er fremkommet, og vil ha uttalt at man er av den bestemte oppfatning at Ytre Sandsvær er meget heldig stillet hva lærepersonalet angår.»

Skriftlig avgangsprøve.

Ved skriftlig avgangsprøve i folkeskolen hadde ordningen vært slik at det en dag ble gitt oppgave i gjenfortelling og dessuten oppgave i 2 lettere regnestykker. Den annen dag oppgave i 4 regnestykker. Den 17. mars 1924 ble det vedtatt å gjøre den forandring i skriftlig norsk at istedenfor gjenfortelling skulle der gis en lettere oppgave i stil, og regneprøven ble gitt samlet på en dag.

Etter at Normalplanen kom, ble der gitt karakterer uttrykt med ord, tidligere hadde det vært tallkarakterer.

I 1949 gikk Øvre og Ytre Sandsvær sammen om en ordning med samme oppgaver og sensur i norsk og regning ved avgangsprøven i folkeskolen. Dette samarbeide ble opphevet i 1955. Senere er dannet eksamenskrets av Kongsberg, Sandsvær og Numedalsbygdenene.

Skolehageundervisning.

Frivillig skolehageundervisning ble påbegynt i 1923, først i Hvitvingfoss, senere i andre kretser. I Efteløt ble ved lærer O. Mandt's initiativ et større jordstykke fra prestegårdens eiendom utlagt til dette bruk.

Skolesparekasser.

Skolesparekasser hadde det vært opprettet i en del skolekretser etter Windsvolds skolesparekassesystem. I skolestyremøte 5. april 1963 ble det vedtatt å avvikle skolesparekassene ved samtlige skoler.

Skoleboksamlinger.

Skoleboksamlinger kom istand etter hvert i de enkelte kretser ved samarbeide mellom lærere og kretsene ved basarer og aftenunderholdninger slik at ved Lov om skoleboksamlinger av 16. mai 1935 kunne det sies at kretsene alt hadde skoleboksamlinger.

Sløydundervisning.

I 1917 den 10. februar ble det oppført på budsjettet til 1 sett sløydverktøy til 10 elever kr. 500,— ÷ kr. 250,— i fylkesbidrag. Dette gikk til Hvitvingfoss skole. Guttene hadde ikke tidligere hatt sløydundervisning, jentene hadde hatt håndarbeidsundervisning. Etter hvert ble innkjøpt sløydverktøy til alle kretser.

Skoleåret.

Den 3. april 1937 ble skoleåret forandret, iflg. lov av 1936, slik at det regnes fra 1. juli og nye elever blir opptatt i august istedenfor som tidligere 1. mai.

Lærergårder — skolebygg.

Den 22. august 1917 ble det vedtatt å kjøpe gården Nygård av eieren Lorenz Berg, til lærergård i Ruud krets. Pris kr. 16.000,—. Den 14. desember 1936 ble det vedtatt å kjøpe gården Voldene, eier P. O. Voldene, til lærergård i Surlien krets. Pris kr. 8.000,—. Dette kjøp ble omgjort ikke lenge etter da P. O. Voldene gjerne ville tilbake. Ny lærerbolig ble så bygd i Surlien.

I Ruud krets hadde det vært tale om å bygge sløydsal. Den 13. august 1954 ble det vedtatt å bygge sløydsal, kjeller med bad og klosetter beregnet å koste kr. 96.000,—.

Den 26. juni 1963 referert disposisjonsskisse fra arkitekt Horn-tvedt, Tønsberg, vedkommende det nye skolebygget i Efteløt. Antydning omkostningsoverslag kr. 600.000,— med tillegg for inventar og utstyr.

Den 6. desbr. 1963. Det nye skolebygget i Hvitvingfoss. Byggekomitéen har innhentet forslag til planløsning fra arkitekt Horn-tvedt, Tønsberg, og skolestyret vedtok å slutte seg til det.

Legeundersøkelse — tannpleie.

Fri tannpleie i skolen var under overveielse nokså tidlig. Alt den 30. sept. 1916 var spørsmålet oppe til drøftelse i skolestyret. Men det ble med det. Det ble ved privat tiltak at legeundersøkelse og tannpleie i skolen først kom i stand. Tuft sanitetsforening vedtok å sette i gang legeundersøkelse av barna ved Hvitvingfoss skole i 1927, og i 1934 ble det innført skoletannpleie i kretsen. Senere er dette overtatt av kommunen.

Om skolebarns tannhelse forteller denne rapport referert i skolestyret 3. juli 1961.

«Rapport fra skoletannlegen 1960—61.

Som sammendragsskjemaet viser har jeg på 324 barn lagt 1863 fyllinger (fylte flater) hvilket tilsvarer 5,75 pr. barn. Sammenlignet med Lardal er dette nokså høyt, idet gjennomsnittet der lå på 3.70 pr. barn. Videre var 23 blivende tenner så dårlige at jeg måtte trekke dem, mens jeg av samme grunn ikke trakk en eneste tann i Lardal siste år.

Jeg har i Y. Sandsvær holdt 4 kåserier om tenner siden jeg kom hit høsten 1959, men med årets sammendragsskjema som bakgrunn, ser det ut til å være behov for ytterligere opplysning. Jeg tillater meg derfor å søke om bevilgning til innkjøp av opplys-

ningsmateriell fra Liv og Helse og vil foreslå 500 eksemplarer hver av helseskriftene: «Til alle venner av barnas tenner o.s.v.» Kostnad kr. 625,— som Liv og Helse gir 20 % rabatt på. Helseskriftene tenkes utdelt fra kommende skoleår til samtlige folkeskolens elever og siden systematisk til nye årskull. Dette vil betinge en viss utgift også senere år, men jeg håper De finner å kunne gjøre denne investering i en forhåpentlig bedre tannhelse.» —

Skolebudsjetter.

Skolebudsjettene for de siste 40 år forteller en del om utviklingen.

Budsjett 1920—21	nettoutgift	kr.	50.000,—
» 1924—25	»	»	73.000,—
» 1935—36	»	»	18.500,—
» 1940—41	»	»	24.300,—
» 1948—49	»	»	79.000,—
» 1953—54	»	»	203.000,—
» 1962	»	»	476.270,—

Skolekjøring er blitt en ny utgiftspost i de senere år.

Skolekjøring for 1963—64.

Etter beregninger stilte dette seg slik:

Folkeskolen	kr.	29.726,—
Videregående skoler	»	62.186,—

Barnetall og klassedeling.

1951. Hvittingfoss	....	112 elever	6 delt
Ruud	.....	40 »	3 »
Komnes	.....	39 »	3 »
Kirkekretsen	....	37 »	3 »
Hostveit	.....	70 »	4 »
Surlien	.....	5 »	udelt

303 elever

1961—62. Hvittingfoss	..	135 elever	7 delt	4958 årstimer
Komnes	.....	61 »	4 »	2764 »
Hostveit	.....	57 »	4 »	2764 »
Ruud	.....	40 »	3 »	2164 »
Efteløt	.....	45 »	3 »	2236 »

Heimkunnskap	(71)	»	6 partier	912 »
Engelsk	.....	(94)	» 4 »	576 »

338 elever 16374 årstimer

1963—64. Hvittingfoss	151 elever	7 klasser	5390 årstimer
Komnes	....	54 »	4 » 2764 »
Hostveit	....	51 »	4 » 2692 »
Ruud/Efteløt	97	»	6 » 4204 »

353 elever 21 kl. 15050 årstimer

Sentraliserte fag:

Heimkunnskap - Efteløt	68	»	6 partier	864 »
Engelsk - Efteløt	....	78	» 3 »	432 »

Sum 16346 årstimer

Engelsk.

I 1958 ble det vedtatt å innføre undervisning i engelsk for 6. og 7. årskull. Den 4. juni 1962 ble det vedtatt å innføre undervisning i engelsk også for 5. årskull.

Ordensregler.

Skolerådet hadde utarbeidet et forslag til ordensregler for elevene.

Dette forslag ble vedtatt i skolestyremøte 5. april 1963:

«Ordensregler:

1. Møt på skolen i rett tid.
2. Still raskt opp når det ringer, gå stille inn og ut.
3. I friminuttene skal du være ute i skolegården, men ikke gå utenfor skolens område uten lov.
4. Bruk avfallskorgene.

5. Det er forbudt å sykle, kaste snø eller slåss i skolegården. La andres ting i fred.
6. Ta bare med deg skolemat, bøker og andre saker du har bruk for på skolen.
7. Vær forsiktig med alt som hører skolen til, legg bind på bøkene og sløs ikke med materiell.
8. Følg trafikkreglene og oppfør deg skikkelig på skoleveien.
9. Bruk ikke stygg snakk eller banning.
10. Vær snill, grei og høflig mot alle. Følger du disse reglene, vil du glede mor og far og gjøre ære på skolen din.»

1940 — 1945.

Den annen verdenskrig, krigsårene 1940—45 i Norge, ble en vanskelig tid også for skolen og dens arbeidere.

Lærernes hovedorganisasjon ble overtatt av N.S.-ledere og «Lærersambandet» ble opprettet og i det skulle alle lærere være med og forplikte seg til å oppdra ungdommen etter nye N.S.-linjer.

I månedene mars—april 1942 strømmet det et helt skred av protester fra Norges lærere mot denne tvangsorganisasjon. Lærerne i Ytre Sandsvær sendte alle protest — med ett unntak. Protesten var slik:

«Norges lærersamband,

Kr. Augustgt. 19 VII, Oslo.

Jeg finner ikke å kunne medvirke til en oppdragelse av Norges ungdom etter de linjer som er satt opp for N.S.U.F.s ungdomstjeneste da disse strider mot min samvittighet.

Da medlemskap i Norges lærersamband etter landslederens uttalelse bl. a. pålegger meg forpliktelser til å medvirke til en slik oppdragelse, og det dessuten stiller andre krav som strider mot mine tilsetningsvilkår, finner jeg å burde meddele at jeg ikke kan betrakte meg som medlem av lærersambandet.» —

Senere på våren fulgte arrestasjon og tvangssending av lærere fra hele landet til Kirkenes. Ingen lærere i Y. Sandsvær ble rammet av dette tiltross for at «forbrytelsen» var den samme. Et skriv kom dog fra den lokale skolemyndighet til lærerne om at de måtte være forberedt på å fratre stillingen og flytte fra de kommunale leiligheter — de som hadde det. Nærmere om tidspunktet for dette skulle komme senere. Det kom ikke. Det ble med trusselen.

Tyske soldater ble innkvartert i skolelokalene. Således ved Hvittingfoss skole fra først på året 1945 til natt til langfredag samme år, da ca. 100 soldater var innkvartert på skolen.

I den tid fikk skolen tilbud om å få benytte Metodistkirken til undervisning for de øverste klasser. De yngste klassene fikk et privat skolerom.

Men så kom 7. mai 1945 da vi kunne puste ut og med glede heise vårt norske flagg. —

At det innenfor N.S.-makthaverne i krigstiden kunne være rivninger, viser følgende utskrift av skolestyreprotokollen:

«År 1943 den 27. april avholdt skolestyret møte på Hostvedt skole. Tilstede formann H. Chr. Gunneng, — — — — —

Til behandling forelå skoledirektørens skriv av 10/4-43 om entledigelse av formannen lærer H. Chr. Gunneng og oppnevning av ny formann.

Følgende redegjørelse ble vedtatt uten protokolltilførsel:

— Her i vår bygd har vi kun en eneste N.S.-lærer nemlig Hans Chr. Gunneng og ingen sympatiserende.

Lærerne i Y. Sandsvær har en bloc streiket i 3 veker og fra 5. februar 1942 til 24. juni s.å. holdt skole uten lønn.

En bloc saboterer de skolestyrevedtak og hindrer gjennomføringen av disse. En bloc krever de og får skolestyreformannen fjernet den 8. oktober 1942. Da N.S.-partiorganer tar seg av saken, blir formannen gjenoppnevnt og med ham helt nytt N.S.-skolestyre den 23. november s.å.

Til slutt løses formannen annen gang fra vervet den 10. april 1943.

Skoledirektøren har ved sin opptreden for annen gang utlevert skolestyret til den faste bloc av N.S.-motstandere, og vært årsak til at lærerne har blokert et 4—6 vekers vikariat i framhaldsskolen — skapt unødig uro i skolen i vår bygd, hindret skolestyret i sitt arbeid i sin almindelighet og gjennomføringen av nyordningen i særdeleshet. Vi vil derfor anmode det ærede Kirke- og Undervisningsdepartement om å ta til fornyet overveielse hr. skoledirektørens siste avgjørelse, i det vi uttaler som vår bestemte mening — og vi er vel kjent med forholdene — at skal denne avgjørelse stå ved makt — vil der oppstå vanskeligheter med å finne N.S.-medlemmer til de kommende verv i Y. Sandsvær.

Vi har stilt oss — og står framleis — med Føreren for Norges nyreising.

Heil og Sæl!

Hans Chr. Gunneng — —»

Skolekjøkkenundervisning.

Etter siste verdenskrig arbeidet en komité med en plan for skolekjøkkenundervisning for Y. Sandsvær. Et klasseværelse ved Efteløt skole ble innredet til dette med 3 elektriske komfyrer og nødvendig utstyr ellers til et arbeidslag på 12 elever.

Skolen kom i gang i 1947 med lærer frk. Valborg Glenne. Elever fra de andre kretser møtte i Efteløt til denne undervisning som var obligatorisk for gutter og jenter — jenter i 6. og 7. klasse og gutter i 7. klasse. Ytre Sandsvær var en av de første bygder som fikk i stand denne undervisning obligatorisk for gutter og jenter.

Den private middelskole og realskole i Hvittingfoss.

Omkring 1910—12 fikk en del foreldre i Hvittingfoss i gang et privat middelskolekurs. Det ble først holdt i privat hus med lærer fru Wiborg. Elevene gikk 3 år ved dette kurs og det 4. år ved den off. høyere skole i Holmestrand og med eksamen der.

Da Hvittingfoss skole var ferdigbygd, fikk kurset lokale der med lærer frk. Aamot og senere frk. Johannessen til det ble en stopp med denne skole først i 1920-årene.

Skoleårene 1933—35 kom det i stand et 2-årig kurs ved Komnes skole, og elevene gikk opp til eksamen ved Kongsberg høyere almenskole som privatister.

Fra 1936 har skolen vært i sammenhengende arbeid, og fra loven om realskoler kom, var navnet Hvittingfoss private realskole. Der var opptagelse av elever hvert 3. år. Kommunen gav fritt lokale og lys i den første tid, mens utgifter til lærerlønn, brensel og renhold måtte dekkes av elevenes skolepenger. Senere ydet kommunen mere, først til brensel og renhold og senere et kontant tilskudd.

Det kom i stand et meget godt samarbeide med Kongsberg høyere almenskole, og elevene måtte dit for å ta eksamen som privatister. Men i frk. Ytterbø's tid som lærer ved skolen, kom det i stand en ordning med Kongsberg, slik at elevene kunne ta den skriftlige og muntlige eksamen ved Hvittingfoss. En hovedinspektør stod for den skriftlige eksamen, og sensorer fra Kongsberg kom til den muntlige eksamen.

Den 6. april 1961 gjorde skolestyret vedtak om at Hvittingfoss private realskole skulle gå over til Ytre Sandsvær kommune med navn: Ytre Sandsvær kommunale Realskole, fra skoleårets begynnelse 1961—62. Og den 18. august 1961 ble så oppført til en 3-årig realskoleklasse med 28 elever, nettoutgift for kommunen skoleåret 1961—62 kr. 18.200,— (28 elever á kr. 650,—).

Skolepenger kr. 7.700,—. Lærerlønn, kontantlønn etter regulativet kr. 24.200,—.

Fra 1. januar 1964 er så Ytre Sandsvær kommune gått inn i storkommunen Kongsberg og dermed også alt som har med skoleforhold å gjøre. —

Lærere i Ytre Sandsvær fra tiden første verdenskrig og til 1960-årene, — de som ikke er medtatt i T. O. Gran: Sandsværs Saga.

1. Oscar Nordby, født 22. febr. 1891 i Svindal, Våler. Foreldre: Bonde N. Nordby og Karen Kulberg. Eksamen Hamar lærerskole 1912. Vikar Y. Sandsvær 1912. Lærer og kirkesanger Hem, Lardal 1913. Lærer ved Hvittingfoss skole, Y. Sandsvær 1914—17. Lærer i Borre 1917—18, Kråkstad skole, Kråkstad, 1. oktbr. 1918. Arbeidet med sangkor. Gift med Antonie Lagertha Mørk.

2. Laura Gåsland, født 1. januar 1890 i Vivestad. Foreldre: Kirkesanger Øystein Gåsland og Emilie Moberget. Eksamen Holmestrand lærerskole 1910. Ansatt ved Komnes skole 1910 og i 1913 ved Hvittingfoss skole. I 1917—20 From skole i Sandar og Horten folkeskole 1920—25. Vivestad skole fra 1925—58. Organist i Vivestad kirke 1903—11, da kirken brant den 3. april, og senere organist fra 1925—58. Bor nå (1966) i eget hus «Solstad» i Vivestad.

3. Martha Karlsrud fra Søndre Land, ansatt ved Hvittingfoss skole 25. mars 1916. Sa opp denne stillingen 5. juli 1917.

4. Aslaug Hyggen fra Røyken. Eksamen Hamar lærerskole 1917. Ansatt ved Hvittingfoss skole 1917—18.

5. Marit Gransletten, ansatt ved Ruud skole. I 1917—18 ved Hvittingfoss skole.

6. Kjetil Rue, født 6. januar 1890 i Flatdal. Foreldre: Bonde Torgrim Rue og Kari. Eksamen Kristiansand lærerskole 1912. Lærer i Garthus, Sør-Aurdal 1912—16, ved Kilde skole, Ringsaker 1916—18, ved Hvittingfoss skole 1918—57. Skolestyrer ved samme skole fra 1923. Sluttet i stillingen 1. juli 1957 og flyttet til Flatdal.

7. Olav Mandt, født 30. juni 1893. Foreldre: Bonde Halvor Mandt og Gunhild Tveiten. Eksamen Kristiansand lærerskole 1915. Statens 3. mndr. tegnekurs 1922. Sløydkurs Oslo 1932. Lærer i Busnesgrend, Gransherad 1915—18, Krødsherad 1918—19 og ved Hvittingfoss skole i Y. Sandsvær 1919—33. Overflyttet til Efteløt skole i samme kommune 1933. Han døde plutselig i august 1956 under ferieopphold på Dalen, og ble begravet med stor deltagelse, også fra Y. Sandsvær, samme måned ved Eidsborg stavkirke.

8. Margit Foss, født 6. novbr. 1897. Foreldre: Ole Kristoffer Foss og Gina Grette. Middelskoleeksamen 1914. Eksamen Hamar lærerskole 1918. Artium (tilleggsprøve) 1923. Lærerinne i Hvitvingfoss, Y. Sandsvær 1918—22, Mysen i Østfold 1923—24, Hvitvingfoss 1924—29 og ved Skui skole, Bærum 1929—62 til oppnådd pensjonsalder og flyttet tilbake til Hvitvingfoss.

9. Astrid Huseby, f. Lie, født 15. april 1897 i Efteløt. Eksamen Holmestrand lærerskole 1919. Ansatt ved Hvitvingfoss skole 1919. Død 5. april 1924. Gift med Martin Huseby. 1 barn.

10. Liv Haug, f. Sommerstad, født i Efteløt 9. desbr. 1900. Eksamen ved Holmestrand lærerskole 1922. Ansatt ved Hvitvingfoss skole 1922 og arbeidet ved samme skole i 44 år. Sluttet i 1966 etter oppnådd aldersgrense. Gift med Laurits Haug. 1 barn.

11. Marie Henriette Hansen, ansatt ved Hvitvingfoss skole 26. oktbr. 1918. Sluttet 1922. Gift med løytnant Eliassen.

12. Brita Laupsa Dietz, født 27. novbr. 1868 i Øystese, Hardanger. Foreldre: Jan Nilson Laupsa og Herborg Eiriksdtr. Skåre. Eksamen Stavanger høyere grads lærerinnkursus 1891. Lærerinne Vik, Sogn 1891. Halden 1892. Oslo 1897. Ansatt i årsvikariat ved Hvitvingfoss i 1922, men sluttet til jul samme år og flyttet til Herdla («Herdlasaken»). Flyttet senere til Askim. Gift med o.r.sakf. Oskar Andersen Dietz. 6 barn.

13. Ivar Manger, født 12. januar 1894 i Manger. Foreldre: Elling Manger og Anna. Lærereksamen Notodden 1916. Norges lærerhøyskole 1922—23. Førstelærer ved Bryne, Jæren 1917—24. Lærer ved Hvitvingfoss skole 1924—57. Skolestyrer ved samme skole fra 1957—62. Klokke ved Tuft kirke i 30 år og organist ved samme kirke i 33 år. Gift med Sigrid Spillum. 4 barn.

14. Valborg Glenne, født 8. desbr. 1904 i Tuft, Y. Sandsvær. Foreldre: Hans Glenne og Anne Kathrine. Eksamen Oslo lærerskole 1926. Statens lærerinneskole i husstell 1938. Ansatt ved Hvitvingfoss skole i 1929. I 1946 ansatt i Efteløt som skolekjøkenlærerinne i Y. Sandsvær.

15. Brita Marta Juvet, f. Taklo, født i Nordfjordeid 2. oktbr. 1898. Foreldre: Gårdbruker Guttorm Taklo og Ågot. Eksamen Volda lærerskole 1924 og den kvinnelige industriskole i Oslo 1926. Ansatt ved Sømna, Sør-Helgeland, og i 1947 ved Hvitvingfoss skole, senere også ved Ruud skole i Y. Sandsvær. Sluttet ved oppnådd aldersgrense i 1966. Gift med Einar Juvet. 3 barn.

16. Magne Wergeland, født 1899 i Brekke i Sogn. Eksamen Nidaros lærerskole 1925. I 1937 pedagogisk årskurs ved Levanger lærerskole. Lærer i Hjelme, Solund, Kinn og Krødsherad. I 1947—58 lærer i Solum, og fra 1958 lærer ved Hvitvingfoss skole. Var en del år i U.S.A. og studerte språk og litteratur. Har gitt

ut: «Farmanns kvede», «Hardbalne gutar», «Ung kjærleik», «Vågsame karar», «Den underlege hola», «Den store jonsokfesten», «Ut i verda», og reiseboka «I vesterveg». Gift med Ranveig fra Volda, Sunnmøre. 2 barn.

17. Otto Viddal, født i Hjørundfjord 22. mai 1926. Foreldre: Gårdbruker Peder Viddal og Alfa Viddal. Realskoleeksamen 1945 ved Roald private realskole, Vigra. Eksamen Volda lærerskole 1955. Lærer ved Standal skole 1955—57, ved Lid skole i Vestnes 1957—62, og skolestyrer ved Hvitvingfoss skole i Y. Sandsvær fra 1962. Gift med Inger Annbjørg Winter. 4 barn.

18. Frode Øyvind Brekke, født 15. novbr. 1942 i Tønsberg. Eksamen artium, Tønsberg 1961. Arbeidet et halvt år ved Norges Veterinærinstitutt og tok samtidig forberedende prøve i filosofi. Vikariat ved Hof og Vassås skoler i 1962 og eksamen fra Oslo lærerskole 1965. Ansatt ved Hvitvingfoss skole 1966. Er spesielt interessert i botanikk, zoologi og kroppsøving.

19. Lise Andora Kling, f. Dahl, født 17. mai 1932 i Elvenes i Sør-Varanger. Statens lærerskole i husstell, Stabekk 1957—58. I 1959—60 tilsatt i Nesseby kommune, Finnmark — 9-årig skole. 1960—63 4 år i Dypvåg, Tvedestrand — folkeskolen og framhaldsskolen. Fra høsten 1964 tilsatt i folke og framhaldsskolen i Hvitvingfoss. Gift med Bertil Kling. 3 barn.

20. Karin Kise, født 20. septbr. 1927 i Notodden. Foreldre: Bladeier Halvor Kise, Notodden og Pauline Elisabeth, f. Prytz. Eksamen: Realskole, artium, handelsgymnasium, sekretærskole, ½ år Kunst- og Håndverksskolen, husmorskole, lærerskole. Tilsatt ved Hvitvingfoss skole 1965.

21. Helga Vikner, født i Ramnes 6. juli 1899. Eksamen ved Holmestrand lærerskole 1921 og samme år ansatt i Lardal. Etter oppnådd pensjonsalder ansatt som timelærerinne ved Hvitvingfoss skole.

22. Ingeborg Thune, lærerinne i Lierskogen, ansatt 27. januar 1917 ved Komnes skole. Sluttet ved denne skole 1923.

23. H. Chr. Gunneng, født 30. juli 1888 i Aremark. Foreldre: Emisær Christian Gunneng og Hilleborg Greslingås. Lærereksamen. Lærer i Eidsberg, Snertingdal, Rygge, Lardal og den 24. august 1922 ansatt ved Komnes skole. Kirkesanger ved Komnes kirke. Sluttet 1945. Gift med Marie Hornseth. 5 barn.

24. Margrete Ruud, født 2. februar 1900 i Sør-Odal. Foreldre: Bonde G. Ruud og Mari. Eksamen 2-årig lærerskole 1922. Den kv. industriskole i Oslo 1923. Lærerinne i Hidra, Vest-Agder 1922—23. Komnes, Y. Sandsvær 1923—30. Nortset krets, Sør-Odal 1930.

25. Grethe Østby, f. Sødem, født 9. mras 1902 i Y. Sandsvær. Foreldre: Bonde Peder Sødem og Inga, f. Stubberud. Eksamen

Holmestrand lærerskole 1923. Etter forskjellige vikariater ansatt ved Komnes skole 1930—47, Skjønne skole i Nore, Numedal 1947—64. Sluttet på grunn av sviktende syn. Gift med herredsskogmester Erling Østby. 1 barn.

26. Olga Øyhovden Andersen, ansatt i Komnes og Kirkekretsen 1948. Sa opp sin stilling 1954.

27. Arne Nordstoga, født 21. mars 1920 i Vinje. Telemark folkehøgskule 1937—38. Nansenskolen 1939—40. Handelsskolen 1943. Eksamen Oslo lærerskole 1948. Lærer Gvammen skole, Hjørdal 1948—50, Granvin framhaldsskole 1951—52, Komnes skole, Y. Sandsvør 1952—62 og klokke ved Komnes kirke i samme tidsrom. Fra 1962 ansatt ved Rygi skole, Heddal og er øvingslærer ved Notodden lærerskole. Gift med Kristine Wiig. 2 barn.

28. Kristine Nordstoga, f. Wiig, født 6. desbr. 1919 i Holum. Marnar folkehøgskole 1937—38, middelskole 1939 og artium 1941. Eksamen Oslo lærerskole 1947. Læreropost i Holum 1 år og på Notodden 4 år. I Ytre Sandsvør tilsatt i 9 år, først ved Hostvet skole 1953—54, siden til 1962 ved Komnes skole. I 1962 tilsatt ved Heddal framhaldsskole, ett år elev ved Statens sløyd- og tegnelærerskole, siden øvingslærer ved Notodden lærerskole og ved Rygi folkeskole. Gift med Arne Nordstoga. 2 barn.

29. Olav Høyvik, født 11. januar 1935 i Jølster, Sunnfjord. Eksamen ved Stord lærerskole 1958. Lærer ved Hønefoss folkeskole fra 20. sept. 1959 til 30. juni 1962. Lærer ved Komnes skole fra 1. juli 1962. Fra 1964 tilsatt som styrer ved samme skole, og fra 1965 tilsatt som styrer for både Komnes folkeskole og Ytre Sandsvør framhaldsskole. Gift med Kari Høyvik, f. Skeie. 3 barn.

30. Kari Høyvik, f. Skeie, Vang, Valdres 29. januar 1937. Eksamen ved Stord lærerskole 1958. Tilsatt som lærer ved Hønefoss folkeskole fra 1. juli 1958 til 30. juni 1962. Fra 1962 tilsatt ved Komnes skole. Gift med Olav Høyvik. 3 barn.

31. Aasmund Groven, født 20. septbr. 1891 i Lårdal, Telemark. Foreldre: Lærer og bonde Olav A. Gøytil, Lårdal, og Aslaug Rikardsdtr. f. Berge, Rauland. Eksamen Holmestrand lærerskole 1912. Kurs i engelsk, tysk, tegning og sang. Lærer ved Bergan skole, Gransherad 1912—14, Ruud skole, Y. Sandsvør 1914—17, Heddal 1917—61. Kirkesanger ved Heddal stavkirke 1927—58. Etter pensjonsalder bygd eget hus i Heddal. Gift med Anne L. Sauar, Heddal. 2 barn.

32. Anders Beggerud, født 22. juni 1894 i Y. Sandsvør. Foreldre: Bonde Anton Beggerud og Anette f. Dokka. Eksamen Holmestrand lærerskole 1915. Vikar ved folkeskolen i Modum. Lærer ved Ruud skole, Y. Sandsvør 1917—20. Ble da ansatt ved Kongsberg. Gift med Ada Marie f. Samuelson.

33. Ada Marie Beggerud, født 27. januar 1893 i Eggedal. Foreldre: Lærer og kirkesanger O. Samuelson og Lina Knutson. Eksamen: middelskole, handelsskole og lærerskole. Lærerinne Modum 1915—17. Y. Sandsvør, Ruud skole 1917—20. Kongsberg Modum 1915—17. Y. Sandsvør, Ruud skole 1917—20. Kongsberg

34. Ruddi Oland, f. Knatvold, født 29. april 1897 i Hurum. Eksamen Notodden lærerskole 1921. Ansatt ved Ruud skole, Y. Sandsvør 1921. Død 1935. Gift med lærer Aslak Oland. 1 barn.

35. Aslak Oland, født 11. august 1894 i Gjøvdal. Eksamen Holt landbruksskole 1915, Notodden lærerskole 1921. Ansatt i Vinje 1921, i Surlien 1922, og samme år i Ruud. Sluttet i stillingen 1960. Gift første gang med Ruddi Knatvold. Annen gang med Dorteia Veirud. 1 datter i første ekteskap.

36. Nils Kristiansen, født 12. septbr. 1896 i N. Eiker. Eksamen Notodden lærerskole 1919. Lærer i Øymark, Østfold til 1921. Ble da ansatt ved Ruud skole. Ansatt 1922—64 ved N. Eiker og sluttet da ved oppnådd pensjonsalder. Gift med Helga Finnerud.

37. Helga Ruud, født 4. januar 1906 i Y. Sandsvør. Foreldre: Syvert Ruud og Tora Marie f. Jarnes. Lærerskoleeksamen Oslo 1929. Ansatt i Skien 1947—55, Kongsberg 1955—62, Hvaler 1962—65, og i Ønsøy fra 1965.

38. Olaus Homb, f. Eid, født 17. januar 1905. Foreldre: Gårdbruker Ole Eid og Kathrine f. Foss. Middelskoleeksamen Holmestrand 1921. Fra 1948 vikariater ved Hvitvingfoss skole og Ruud skole. Konstituert ved Hvitvingfoss skole 1954—57. Gift med kjøpmann Fin Homb.

39. Odd Kallerud, født 20. juli 1926. Eksamen artium på engelsklinjen i Drammen. Konstituert i Surlien 1946 og fra august 1948 til juni 1950.

40. Ottar Andreas Finnerud, født 27. juli 1904 i Y. Sandsvør. Foreldre: Bonde Otto Finnerud og Anna. Middelskoleeksamen i Oslo 1924. Lærerskoleeksamen i Holmestrand 1927. Vikariater i Holmestrand, Våle og Øvre Sandsvør. Ansatt ved Surlien skole i 1930. Ble i 1945 overført til Komnes skole. Ansatt i 1950 ved Godaker skole i Botne, Vestfold, og ble fra 1952 skolestyrer ved samme skole. Gift med Otta Skolem. 2 barn.

41. Ivar Omholt, født 21. novbr. 1892 i Y. Sandsvør. Foreldre: Kirkesanger og lærer A. M. Omholt og Mathilde f. Foss. Gikk 1908—09 et kurs ved amtsskolen på Bø, Y. Sandsvør. Læreropøven ved Holmestrand lærerskole 1915. Konstituert i Larvik i 3 mndr. Ansatt ved Follum skole, Norderhov 1916. I 1918 ansatt ved Kongsberg folkeskole til han i 1922, i februar, etterfulgte sin far som lærer ved Kirkekretsen skole og kirkesanger ved Efteløt

kirke. I 1931 ansatt ved Gjellerås skole i Skedsmo, og var lærer og skolestyrer der til 1959 da han tok avskjed. På Kongsberg var han også lærer ved den komm. handelsskole i handelsregning, og i Skedsmo underviste han i norsk ved den tekniske aftenskole i Strømmen. Gift med Hjørdis Margrethe Berg. 1 barn.

42. Ragnar Mo Skrede, født 12. februar 1909. Foreldre: Skolestyrer og kirkesanger M. J. Skrede og Ingebjørg f. Jore. Heimtun folkehøyskole 1925—26. Vikar ved Surlien skole 1931, og samme år ansatt som lærer ved Kirkekretsen skole og klokker ved Efteløt kirke. Ble i 1933 oppsagt på grunn av innskrenkninger ved skolene i Y. Sandsvær. Vikar ved Heia skole i Lier 1933—34 og ved Berg og Ljøterud skoler i Ø. Sandsvær 1934—35. Somrene 1933, 1934 og 1935 ferievikar ved Bastøy skolehjem (Foldin off. skole). I 1935—47 lærer og klokker i Vassås, Hof i Vestfold, og i 1947—48 lærer og husfar ved Bastøy skolehjem. Fra 1948 ansatt i Drammen, og etter avlagt eksamen ved Statens kurs for hjelpeskolelærere ansatt som tilsynslærer for spesialundervisningen i Drammen. Autorisert leselærer, og siden 1949 skolehagelærer og leder av skolekoret ved Brandengen skole. Gift med Olaug Kristine Holst. 1 barn.

43. Anna Marie Røgeberg Lie, født 12. juni 1902 i Skotselv, Eiker. Foreldre: Kjøpmann A. J. Røgeberg og Olava Nilsen. Eksamen Notodden lærerskole 1927. Lærerinne i Kirkekretsen 1928. Død 1938. Gift med Harald Lie. 1 barn.

44. Mari Engebretsen, f. Samuelsen, født 19. mai 1925 i Oslo. Middelstoleksamen Kongsberg 1941 og eksamen artium samme sted 1944. Deretter husmorskole, 5 mndrs. kurs. Lærerinnevikar i Rollag og Fiskum, og kom i 1946 inn ved Statens lærerskoleklasser i Oslo. Etter ett år der, praktiserte som vikar i Flesberg og Rollag. Lærereksamen 1950. Ansatt ved Efteløt skole 1950. Gift første gang med Olav Lid, Rollag. Han døde ved en bilulykke. Annen gang med Erling Engebretsen, Efteløt. 1 barn i første og 1 barn i andre ekteskap.

45. Jan Jølstad, født 1925. Far: Lærer Thorolf Jølstad. Lærerprøve Levanger lærerskole 1954. Engelsklærereksamen 1959. Adjunktteksamen 1965. Ansatt i lærerpost i Hedrum og Eidanger. I 1958—65 ansatt ved Efteløt skole (Engelskundervisning også ved Hvitingfoss skole). Klokke ved Efteløt kirke i samme tidsrom. I 1965 ansatt ved Stokke ungdomsskole i Vestfold. Gift med Else Lind. 5 barn.

46. Harald Hennanger, født 16. januar 1907 i Strandvik. Lærerprøve Stord 1934. Engelskkurs i 1936 og 1937. Dirigentkurs 1937. Kurs i nordisk litteratur i 1951. Lærer ved Fusa framhaldsskole 1935, og ved Frekhaug ungdomsskole 1935—37. Lærer,

klokke og organist i Rauland 1937—41. Lærer, klokke og organist i Eid, Romsdal 1941—45. Lærer i Nord-Odal 1946—47, lærer og organist i Nes, Romerike 1947—62, styrer ved skolen fra 1954. Skoleinspektør i Fyresdal 1962—64. Styrer ved Efteløt skole fra 1964. Har arbeidet med sangkor, hornmusikk og strykemusikk.

47. Kåre Egelandssdal, født 2. juli 1937 i Stavanger. Lærerprøve ved Stord lærerskole 1963. Lærer ved Navestad skole i Skjeberg 1963—65. Lærer ved Efteløt skole fra 1965.

48. Brit Borgersen, født 24. juni 1945. Eksamen artium 1964. Vikarlærer ved Efteløt skole 1964 og 1965—66.

49. Anne Lise Bryn, født i Flesberg 7. mars 1945. Eksamen artium engelsklinjen 1964. Ansatt som midlertidig lærer ved Efteløt skole 1965—66.

50. Olav Lofthus, født 3. januar 1896 i Kvam, Hardanger. Foreldre: Lensmann Lars Lofthus og Elsebet Skår. Eksamen Kristiansand lærerskole 1916. Lærer Hosanger 1916—19. Hostvet, Y. Sandsvær 1919—21, Birkenes 1921—23, Åsane 1923—28 og Gol fra 1928. Gift med Kari Bysheim. 4 barn.

51. Brita Lande, f. Eraker, født 18. februar 1892 i Lærdal, Sogn. Foreldre: Bonde Anders Eraker og Ingeborg Lysne. Eksamen Notodden lærerskole 1913. Lærerinne ved Lærdalsørens folkeskole 1913—19, Hostvet skole, Y. Sandsvær 1919—53. Fra den tid pensjonist. Gift med Fredrik Lande. 3 barn.

52. Matias Olai Rasmussen Beinnes, født 26. mai 1888 i Olden, Nordfjord. Foreldre: Bonde R. K. Beinnes og Geirtrud Loen. Amtsskolen, Nordfjordeid 1908. Eksamen Volda lærerskole 1912. Sløydlererkurs, Oslo 1921. Lærer Balsfjord 1912—16, Rollag 1916—18, Davik 1918—19, Vegusdal 1919—20, Evje 1920—22, og 1922—54 Hostvet skole, Y. Sandsvær til oppnådd pensjonsalder. Gift med Petra Reksnes. 2 barn.

53. Gustav Hantveit, født 21. oktober 1896 i Gulen. Foreldre: Bonde A. Hantveit og Dorthea Arstein. Eksamen Volda lærerskole 1919, Norges lærerhøgskole 1924. Lærer i Gulen 1919—20, Evanger framhaldsskole 1920—22, Søre Land 1922—23, Hostvet skole, Y. Sandsvær 1923—27 og Evanger 1927 og senere skoleinspektør. Gift med Ingeborg Kjørstad. 3 barn.

54. Tone Ravndalen, født 23. februar 1905 i Fyresdal. Ansatt ved Hostvet skole, Y. Sandsvær 1957—64. Fra den tid ved Kongsgården skole, Kongsberg.

55. Olav Venås, født 4. februar 1924 i Seljord. Eksamen Hamar lærerskole 1951. Grunnfageeksamen i engelsk i Bergen 1963. Lærer i Sør-Aurdal, Valdres 1951—55, Ø. Eiker 1955—57, Hostvet skole, Y. Sandsvær 1957—64. Fra 1964 ved Kongsgårdmoen skole, Kongsberg.

56. Fridtjof Bjerknes, født 25. juli 1912 i Y. Sandsvær. Fylkesskolen i Rollag 1928—29, Treiders handelsskole 1929—30 og eksamen Oslo lærerskole 1934. Etter en del vikariater, ansatt ved Ytre Sandsvær framhaldsskole 1938 med skolested Komnes. Skolen ambulerte mellom Hostvet, Efteløt og Komnes med vekslende elevtall fra 10 til opp til 45 i de senere år og da med 2 klasser. Organist ved Efteløt kirke 1942—50, og klokke samme sted 1956—58. Tok avskjed i lærerstillingen 1960 på grunn av nervesvikt. Gift med Ingrid Hoff.

57. Jostein Berglyd, født 12. juli 1936 i Egersund. Eksamen artium på engelsklinjen 1955. Lærerprøven på delt studentlinje Kristiansand lærerskole 1960. Norges lærerlags engelsk-kurs 1961. Tysk grunnfag 1963. Historie grunnfag 1965. Fagmetodikk i tysk og historie ved Norges lærerhøyskole 1966. Lærer i Vardø 1958—59, ved Egersund komm. høyere almenskole 1961—62, ved Ytre Sandsvær framhaldsskole 1962—65, og ved Nærbø 9-årige ungdomsskole 1965. Gift med Ingrid Worning. 2 barn.

58. Engrid Berglyd, f. Worning, født 22. januar 1939 i Mandal. Eksamen artium på engelsklinjen 1958. Lærerprøven på vanlig studentlinje Kristiansand lærerskole 1960. Lærer ved Egersund interkomm. høyere almenskole 1960—61, ved Modum komm. høyere almenskole 1961—62, ved Ytre Sandsvær framhaldsskole 1962—65, og ved Nærbø 9-årige ungdomsskole 1965. Gift med Jostein Berglyd. 2 barn.

59. Kjellaug Sollie, Vrådal, Telemark. Ansatt som håndarbeidslærerinne i framhaldsskolen 13. august 1951.

60. Gustav Søyland, født 9. novbr. 1924 i Hetland. Etter artium utdannet ved Metodistkirkens teologiske skole i Gøteborg. Virket som prest i metodistkirkene i Bolnäs, Sverige, Svolvær, Hvitvingfoss, Saggrenda og Kragerø. Ved siden av preste-tjeneste i nevnte norske menigheter, virket som lærer, ikke minst i de 6 år jeg var ansatt i Sandsvær, bl. a. et år ved framhaldsskolen og realskolen i full post. Har f. t. (mars 1966) permisjon fra preste-tjeneste og har stilling som lærer framh.skolen, Y. Sandsvær.

61. Abraham Eid, født 3. februar 1909 i Hvitvingfoss. Foreldre: Bonde Ole Eid og Kathrine f. Foss. Eksamen artium 1932. Lærer ved Y. Sandsvær private middelskole 1933—35. Lærerskoleeksamen 1938. Nå ansatt (1966) ved Ullevål skole i Oslo.

62. Johannes Ohm, født 19. mai 1902 i Vats, Ryfylke. Foreldre: Gårdbr. Torgils Ohm og Kari f. Tortvedt. Handelsskoleeksamen Stavanger 1921. Eksamen artium, Voss landsgymnas på latin-gresk linjen 1929. Forberedende prøve i filosofi og hebraisk 1933 og i sprog-historie og fonetikk 1941. Studert teologi ca. 1 år og filologi ca. 1 og et halvt år. Startet og drev Ølen private 2-års middelskole

1935—37. Ansatt ved Hvitvingfoss private middelskole 1937—40. Senere privatundervisning i sprog og matematikk i Oslo. Gift med Marie Grøsfjeld. Hun døde 1961. 1 barn.

63. Anna Næss, f. Ytterbø, født 14. oktober 1908 i Ulefoss. Eksamen artium, lærereksamen Hamar lærerskole 1951, ett års spesialutdannelse i engelsk for Osloskolen, 2 studiereiser til England. Tidligere ansatt ved Ørland private middelskole, Dokka private middelskole, Hvitvingfoss private realskole 1940—48, og Ham-merseng pensjonatskole, Lillehammer. Etter lærereksamen ansatt ved Oslo folkeskole, Ullevål, og øvingslærer ved Oslo lærerskole. Gift med kontorsjef Thomas Næss.

64. Erling Manger, født 1. september 1919 i Time, Jæren. Foreldre: Skolestyrer Ivar Manger og Sigrid f. Spillum. Middel-skoleeksamen Kongsberg 1936, realartium Larvik 1939. Studerte filosofi ved universitetet i Oslo 1939—50 med to større avbrudd — det første 1943—45, og det annet 1946—47. Skoleåret 1944—45 lærer ved Hvitvingfoss private realskole. Underviste der bl. a. i tysk og matematikk i tredjeklassen, som det året var gymnasklasse. Fra 1946 til jul 1947 studerte ved University of Chicago. Lektoreksa-men 1950. I 1951—52 tilsatt ved Ulstein realskole, 1952—54 styrer ved Alvdal realskole, 1954—59 lektor ved Bruvik realskole, og fra 1959 lektor ved Groruddalen skole i Oslo. Hobby: Sang. Studert sang 4 år med operasangerne Sigurd Hoff og Egil Nordsjø. Gift med Mary Myhre. 3 barn.

65. Lina Thorrud, født 5. juli 1905 i Eidsfoss, Hof, Vestfold. Foreldre: Hans Thorrud og Elise f. Tollefsen. Eksamen artium på engelsklinjen, Kongsberg 1925. Guvernante til 1932 og kom da til Ballangrud pensjonatskole, Hadeland. Reiste 1939 til Oslo for å studere, — men så kom krigen. I 1940—45 ansatt ved Nore private realskole, 1945—47 Svarstad private realskole, 1947—48 Sylling private realskole, 1948—60 Hvitvingfoss private realskole. Fra 1960 midlertidig ansatt ved Kongsberg Gymnas.

66. Reidar Ludvig Øxnevad, født 4. mai 1939 i Stavanger. Tilsatt som lærer og styrer ved Ytre Sandsvær komm. realskole fra høsten 1961, fra høsten 1964 som lærer.

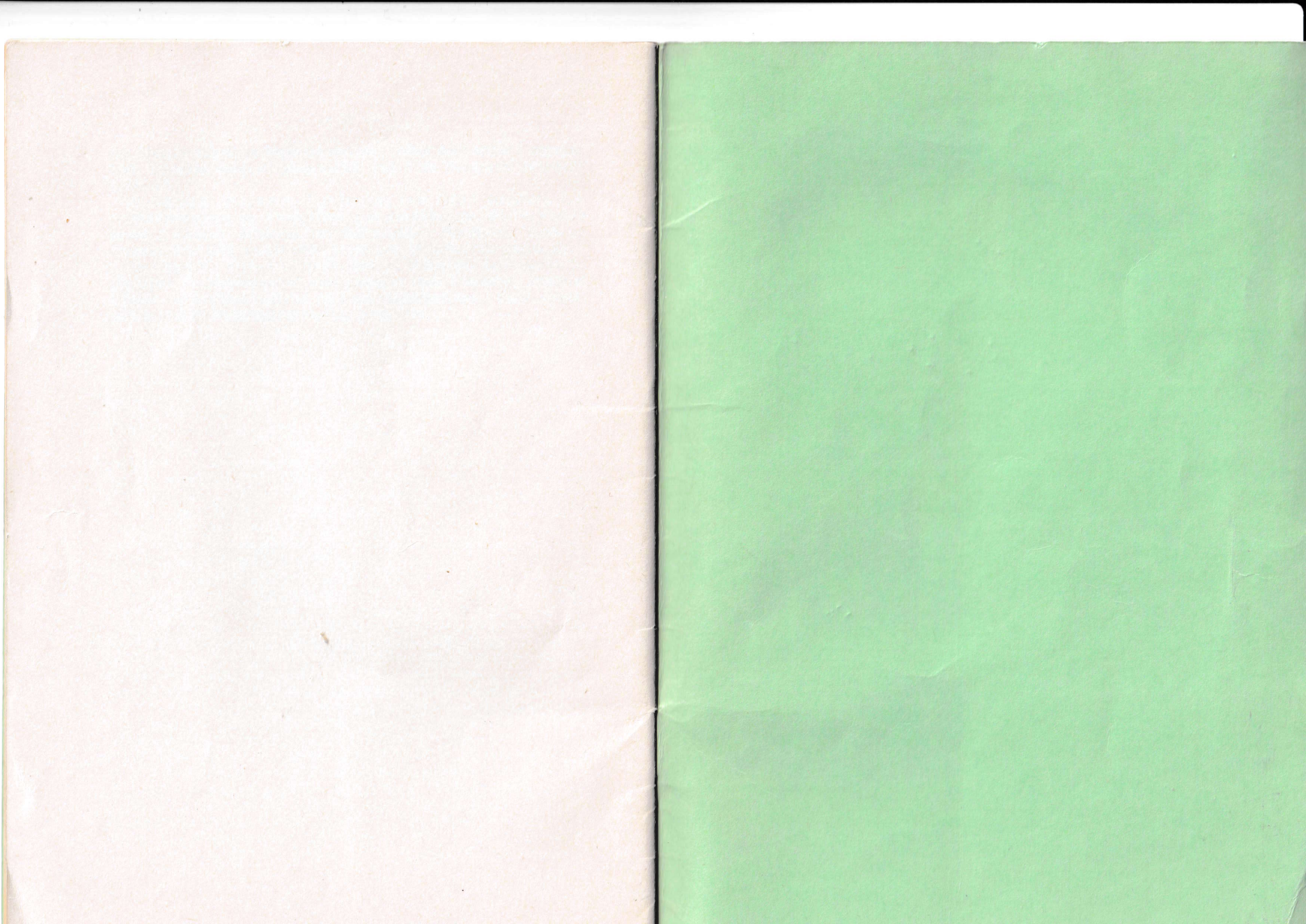
67. Solveig Meinich, født 24. juni 1935. Eksamen Statens læreskoleklasser, Sagene 1960. Lærer i Y. Sandsvær fra 1963—65. I 1963—64, 24 timer i Ytre Sandsvær komm. realskole og 9 timer i folkeskolen. I 1964—65 full realskolepost på 24 timer og dekket fagene gymnastikk, håndarbeide, geografi og religion i realskolen og engelsk i folkeskolen.

68. Petter Meinich, født 27. desbr. 1928. Eksamen Elverum lærerskole 1955. Adjunkt fra 1961 med engelsk bifag, og eksamen

fra Statens sløyd- og tegnelærerskole. Virket som lærer i engelsk, tysk, historie, sang og gymnastikk ved Ytre Sandsvær realskole 1963—65.

69. Sigrid L. Nilsen, f. Pettersen, født 1939 i Tønsberg. Lærerskoleeksamen og forskjellige gymnastikk-kurs. Forberedende prøve i filosofi. Arbeidet ved folkeskole i Nordland, Moss og Bærum. Fra 1965 ansatt som lærer ved Hvittingfoss realskole.

70. Viggo K. Nilsen, født 1930 på Nøtterøy. Lærerskole og filologisk embedseksamen med historie som hovedfag. Arbeidet i folke- og framhaldsskolen og i realskole/gymnas i Oslo. Ansatt som styrer av Hvittingfoss realskole fra 1965.

Teledødens Boktrykkeri, Notodden